

CLASSESE
V^A/S - V^A/A

Iscientificu

ANNU ISCOLÀSTICU
2025/2026

Raighinas *e* *Incantos*

ISCOLA SUPERIORE
«A.SEGNI» - OTIERI

Calendàriu 2026
Duamiza bintises

PRESENTADA.

Custu 2026 lu cherimus dedicare a una matèria chi, in s'iscola nostra, nos acumpànzada dae sa prima die, fatende-nos connòschere su mundu dae comente naschet, comente lu bivimus e fintzas comente, a bortas, lu cherimus arruinare.

Ocannu amus pensadu de onorare sas «iscientzias naturales».

In ogni pàgina bos cherimus presentare un'àrbore o una pianta chi arricchit sos buscos nostros, chi nos allegrat cun colores e frutos saboridos, chi nos ammentat istòrias antigas e misteriosas chi sos betzos nostros ant àpidu piaghene de nos contare.

Ogni mese de s'annu est dedicadu a una pianta e ognuna de custas est ligada a una bidda nostra, custu, però non cheret nàrrere chi sa pianta est pius bundante o pius presente in cussu logu; ischimus bene chi totus sos àrbores e sas plantas presentes in su calendàriu, si podent agatare in cale si siat bicu de su territòriu nostru. Ischimus puru chi sunt meda de pius de sas chi amus mentovadu, ma no est istadu possibile a las pònnere totus cantas.

In sa semplicitzidade sua, sa nostra cheret èssere una manera de mantènnere bias sas traditziones e de ammentare s'amore chi amus pro sa terra e pro totu su patrimoniu naturale chi nos inghèriat.

RINGRATZIAMENTOS.

Totu custu est istadu possibile gràtzias a Barore, Emilio e Ciccio, operadores de s'Istituto Chircas de Uddusò, chi cun passèntzia e bona voluntade nos ant agiuadu a connòschere menzus sa limba sarda, curregende custu traballu.

Unu ringratziamentu mannu andat a sas atividades de sas biddas nostras (Otieri, Uddusò, Nughedu, Òschiri, Tula, Patada, Itireddu, Àrdara, Belchidda, Bono, Mores, Alà) chi cun sos «isponsor» nos ant agiuadu in sas ispesas.

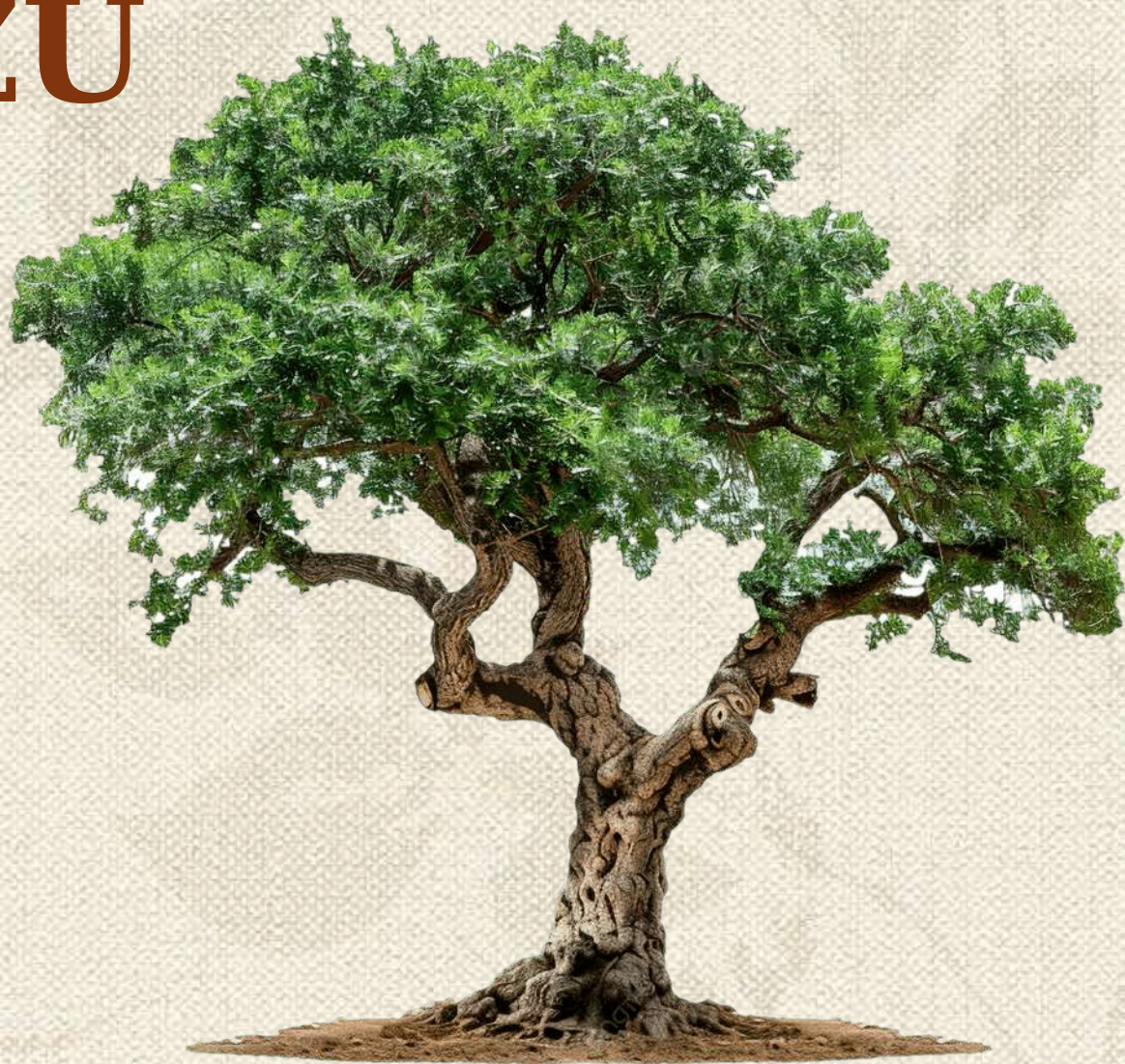
Ringratziamus finas a bois chi, comprende custu calendàriu, apretziades s'impignu chi b'amus postu totus impare....

A bois e a sas famílias bostras auguramus de campare a chentu e pius annos cun saludu e in armonia cun sa natura chi ogni die nos acollit e nos allegrat sa vida.

GHENNARZU UDDUSÒ

1. Gioja
2. Chenàbura
3. Sàpadu
4. **Domìniga**
5. Lunis
6. Martis
7. Mèrcuris
8. Gioja
9. Chenàbura
10. Sàpadu
11. **Domìniga**
12. Lunis
13. Martis
14. Mèrcuris
15. Gioja
16. Chenàbura
17. Sàpadu
18. **Domìniga**
19. Lunis
20. Martis
21. Mèrcuris
22. Gioja
23. Chenàbura
24. Sàpadu
25. **Domìniga**
26. Lunis
27. Martis
28. Mèrcuris
29. Gioja
30. Chenàbura
31. Sàpadu

Nome italiano: Sughera

Nome scientifico: Quercus suber

Nùmene sardu: Suerzu

Sa Sardigna contivizat una traditzione antiga meda: cussa de su bortiju. Dae s'antighidade, sos massajos e sos pastores sardos ant imparadu a bogare e a traballare su bortiju cun respetu e cun bonas maneras. Custu manizu lassadu in erèntzia dae sos mannos, cun su colare de su tempus est diventadu una sienda de importu mannu chi mustrat sa fortza e s'identidade de su pòpulu sardu.

FREARZU NUGHEDU

1. Domìniga
2. Lunis
3. Martis
4. Mèrcuris
5. Gioja
6. Chenàbura
7. Sàpadu
8. Domìniga
9. Lunis
10. Martis
11. Mèrcuris
12. Gioja
13. Chenàbura
14. Sàpadu
15. Domìniga
16. Lunis
17. Martis
18. Mèrcuris
19. Gioja
20. Chenàbura
21. Sàpadu
22. Domìniga
23. Lunis
24. Martis
25. Mèrcuris
26. Gioja
27. Chenàbura
28. Sàpadu

Nome italiano: Alloro

Nome scientifico: Laurus nobilis

Nùmene sardu: Laru

In sa tradizione de sa ramadura, sas chimas de su laru, paris a cussas de sa murta, de sa menta e de àteros fundos cun nuscòs bonos, beniant ispartos in terra pro mudare e profumare sos caminos in ue colaiant sas protzessiones solennes, comente cussas de sos carros a boes in sas festas patronales.

In sas domos, su laru fiat bidu comente una pianta de amparu. Cando acudiat su beranu, s'usàntzia fiat cussa de pònneru sas chimas e sas fozas de su laru in palas de sas giannas o a curtzu a sas bentanas pro nche fàghere illargare sas auras malas e lassare su logu a cussas bonas.

MARTU MORES

1. Domìniga
2. Lunis
3. Martis
4. Mèrcuris
5. Gioja
6. Chenàbura
7. Sàpadu
8. Domìniga
9. Lunis
10. Martis
11. Mèrcuris
12. Gioja
13. Chenàbura
14. Sàpadu
15. Domìniga
16. Lunis
17. Martis
18. Mèrcuris
19. Gioja
20. Chenàbura
21. Sàpadu
22. Domìniga
23. Lunis
24. Martis
25. Mèrcuris
26. Gioja
27. Chenàbura
28. Sàpadu
29. Domìniga
30. Lunis
31. Martis

Nome italiano: Olivastro

Nome scientifico: Olea europaea

Nùmene sardu: Ozastru

Sa traditzione popolare de sa terra nostra reconnoschet a s'ozastru unu valore de amparu e de sabiesa: apicare unu ramitu beneitu in sa gianna, nche bogaiat sas sortes malas e batiat richesa e bona aura.

Si contat chi in sas notes malas, sas chimas de sos ozastros “faeddent” cun su bentu, costoende sos contos de sos pastores e de sos mannos. Un'àtera paristòria isparta in Sardigna nos contat chi intro de sos ozastros pius betzos e tortos, pasaiant sas ànimas de sos antigos, e chie chircaiat de nde los segare sena respetu, si atiraiat sa mala sorte, fatende diventare, in custa manera, custa pianta unu contivizu de sos logos e de sa memòria de s'ìsula.

ABRILE

ÀRDARA

1. Mèrcuris
2. Gioja
3. Chenàbura
4. Sàpadu
5. Domìniga
6. Lunis
7. Martis
8. Mèrcuris
9. Gioja
10. Chenàbura
11. Sàpadu
12. Domìniga
13. Lunis
14. Martis
15. Mèrcuris
16. Gioja
17. Chenàbura
18. Sàpadu
19. Domìniga
20. Lunis
21. Martis
22. Mèrcuris
23. Gioja
24. Chenàbura
25. Sàpadu
26. Domìniga
27. Lunis
28. Martis
29. Mèrcuris
30. Gioja

Nome italiano: Cisto

Nome scientifico: Cistus

Nome in sardo: Mudeju

A su chi narat unu de sos contos de pius ispantu, una pastoredda chi si naraiat Istea sarveit sa gama sua dae unu fogu malu chi nche fiat brujende sos montes. Ma agabbadu de sarvare sos animales suos, est istada ingùllida dae su fogu, e pro cussu sas fortzas antigas de sos montes, apenadas dae su sacrificziu de custa feminedda, mudeint sa carena sua in una pianta minore mala a brujare e cun unu nuscu bonu: *su mudeju*. Dae tando est s'ùnica pianta chi torrat a nàschiere finas in su logu brujadu. Pro custu, su mudeju est bidu comente unu sìmbulu de atza, de amparu e de rennou. Si contat chi, cando su bentu nde faghet intèndere su nuscu, cussa est galu Istea chi est isperiende dae cussos cùcuros.

MAJU BONO

1. Chenàbura
2. Sàpadu
3. Domìniga
4. Lunis
5. Martis
6. Mèrcuris
7. Gioja
8. Chenàbura
9. Sàpadu
10. Domìniga
11. Lunis
12. Martis
13. Mèrcuris
14. Gioja
15. Chenàbura
16. Sàpadu
17. Domìniga
18. Lunis
19. Martis
20. Mèrcuris
21. Gioja
22. Chenàbura
23. Sàpadu
24. Domìniga
25. Lunis
26. Martis
27. Mèrcuris
28. Gioja
29. Chenàbura
30. Sàpadu
31. Domìniga

Nome italiano: Iperico

Nome scientifico: Hypericum perforatum

Nome in sardo: Erba de Santu Giuanne

Custa pianta, in Sardu, leat su nùmene de *Erba de Santu Giuanne*, ca segundu su chi contat sa paristòria, naschet dae su sàmbene pèrdidu dae su santu cando nde li segheint sa conca.

Sos signos rujos chi si bident in sas fozas cando benint pistadas, sunt su signu de su sàmbene suo.

LÀMPADAS ÒSCHIRI

1. Lunis
2. Martis
3. Mèrcuris
4. Gioja
5. Chenàbura
6. Sàpadu
7. **Domìniga**
8. Lunis
9. Martis
10. Mèrcuris
11. Gioja
12. Chenàbura
13. Sàpadu
14. **Domìniga**
15. Lunis
16. Martis
17. Mèrcuris
18. Gioja
19. Chenàbura
20. Sàpadu
21. **Domìniga**
22. Lunis
23. Martis
24. Mèrcuris
25. Gioja
26. Chenàbura
27. Sàpadu
28. **Domìniga**
29. Lunis
30. Martis

Nome italiano: Lavanda

Nome scientifico: Lavandula angustifolia

Nome in sardo: Archemissa

In sa tradizione de sas massajas sardas, s'archemissa a s'ispissu beniat posta, intro a sos mòbiles pro dare unu bellu profumu a sos trastes, ma finas pro nche fàghere istreare sas ànimas malas, sa tega e su tàralu. S'impitaiat suta a su cabidale, pro acumpanzare su sonnu e nche mantènnere a largu sos ojos malos. In sa note de Santu Giuanne, pro purificare beniat brujada in su fogu paris a su romasinu e a su laru. Si creiat difatis chi su fumu suo «*mundet s'àera dae sas cosas malas*», massima a pustis de una briga o de una maladia

TRÌULAS OTIERI

1. Mèrcuris
2. Gioja
3. Chenàbura
4. Sàpadu
5. **Domìniga**
6. Lunis
7. Martis
8. Mèrcuris
9. Gioja
10. Chenàbura
11. Sàpadu
12. **Domìniga**
13. Lunis
14. Martis
15. Mèrcuris
16. Gioja
17. Chenàbura
18. Sàpadu
19. **Domìniga**
20. Lunis
21. Martis
22. Mèrcuris
23. Gioja
24. Chenàbura
25. Sàpadu
26. **Domìniga**
27. Lunis
28. Martis
29. Mèrcuris
30. Gioja
31. Chenàbura

Nome italiano: Rosmarino

Nome scientifico: Salvia rosmarinus

Nome in sardo: Romasinu

In Sardigna, su romasinu fiat unu signu de immortalidade e beniat impitadu in sos ritos pro sos mortos.

Si pensaiat chi cando beniat brujadu, custu purificaiat su logu e nche acumpanzaiat sas ànimas de sos mortos in su caminu a carra a s'àteru mundu.

AUSTU

ALÀ

1. Sàpadu
2. **Domìniga**
3. Lunis
4. Martis
5. Mèrcuris
6. Gioja
7. Chenàbura
8. Sàpadu
9. **Domìniga**
10. Lunis
11. Martis
12. Mèrcuris
13. Gioja
14. Chenàbura
15. Sàpadu
16. **Domìniga**
17. Lunis
18. Martis
19. Mèrcuris
20. Gioja
21. Chenàbura
22. Sàpadu
23. **Domìniga**
24. Lunis
25. Martis
26. Mèrcuris
27. Gioja
28. Chenàbura
29. Sàpadu
30. **Domìniga**
31. Lunis

Nome italiano: Ginepro

Nome scientifico: Juniperus oxycedrus

Nome in sardo: Nìberu

Si contat chi intro a sos nìberos pius antigos b'istaiant sas ànimas de sas majarzas, comente s'acabadora o sas cogas. Sa muida de su bentu a intro de sas chimas e su tracheddare de sas cambas suas, fiant sas boghes issoro. Chie segat una camba sena «pedire s'òrdine» est in arriscu de atirare sas ànimas, chi li podent pònnere in fatu finas a domo sua.

SANTU GAINÈ PATADA

1. Gioja
2. Chenàbura
3. Sàpadu
4. **Domìniga**
5. Lunis
6. Martis
7. Mèrcuris
8. Gioja
9. Chenàbura
10. Sàpadu
11. **Domìniga**
12. Lunis
13. Martis
14. Mèrcuris
15. Gioja
16. Chenàbura
17. Sàpadu
18. **Domìniga**
19. Lunis
20. Martis
21. Mèrcuris
22. Gioja
23. Chenàbura
24. Sàpadu
25. **Domìniga**
26. Lunis
27. Martis
28. Mèrcuris
29. Gioja
30. Chenàbura
31. Sàpadu

Nome italiano: Corbezzolo

Nome scientifico: Arbustus unedo

Nome in sardo: Lidone

Sa capatzidade de fiorire e de bogare sos frutos in su matessi tempus, finas in su tempus malu e fritu, nd'at fatu unu sìmbulu de aguantu, de fortza e de durada de sa vida, comente narant sas paristòrias.

Sas mascaras de sa traditzione sarda impitant su lidone in sos rituales de bona sorte, comente sìmbolu de isetu pro torrare a nàschere e comente unu ligàmene tra sa vida e sa morte.

SANTU ANDRIA BELCHIDDA

1. Domìniga
2. Lunis
3. Martis
4. Mèrcuris
5. Gioja
6. Chenàbura
7. Sàpadu
8. Domìniga
9. Lunis
10. Martis
11. Mèrcuris
12. Gioja
13. Chenàbura
14. Sàpadu
15. Domìniga
16. Lunis
17. Martis
18. Mèrcuris
19. Gioja
20. Chenàbura
21. Sàpadu
22. Domìniga
23. Lunis
24. Martis
25. Mèrcuris
26. Gioja
27. Chenàbura
28. Sàpadu
29. Domìniga
30. Lunis

Nome italiano: Mirto

Nome scientifico: Myrtus communis

Nome in sardo: Murta

Segundu sa paristòria, sas divinidades, doneint sa murta a sos sardos pro los agiuare a remunerare bene su màndigu e su binu. Dae custu naschet sa traditzione de l'impitare pro su porcheddu e pro su licore. Si creiat chi chie respetaiat e curaiat custa pianta, podiat retzire amparu e abbondàntzia, mentres cussos chi li faghiant dannu o non li daiant contu, beniant castigados cun incunzas pòberas e pagu fortunadas.

NADALE

TULA

1. Martis
2. Mèrcuris
3. Gioja
4. Chenàbura
5. Sàpadu
6. Domìniga
7. Lunis
8. Martis
9. Mèrcuris
10. Gioja
11. Chenàbura
12. Sàpadu
13. Domìniga
14. Lunis
15. Martis
16. Mèrcuris
17. Gioja
18. Chenàbura
19. Sàpadu
20. Domìniga
21. Lunis
22. Martis
23. Mèrcuris
24. Gioja
25. Chenàbura
26. Sàpadu
27. Domìniga
28. Lunis
29. Martis
30. Mèrcuris
31. Gioja

Nome italiano: Lentisco

Nome scientifico: Pistacia lentiscus

Nome in sardo: Chessa

Segundu una paristòria sarda, unu pastore leadu a s'ispessada dae su tempus malu, resesseit a si sarvare gràtzias a una tupa manna de chessa. Sa pianta aberzeit sas chimas pro isse e pro sas berbeghes suas, dende·lis amparu dae su bentu e dae s'abba pro totu su note. Dae tando si pensat chi sa chessa siat una pianta chi non timet su tempus malu e chi cun sas chimas suas dat amparu a chie nd'at bisonzu.

ARCADU FRANCESCO
 CANALIS MARIA
 CARAGLIU PIETRO
 CONTE VINCENZO
 DE LUCA ANTONIO
 DEMONTIS PIETRO MARIA
 DEVADDIS MICHELE
 FARALLI FILIPPO
 LACONI CHIARA
 LANGIU ALESSIA
 LAVENA FEDERICO
 MANZONI ANDREA
 MARRONI ANTONIETTA
 MARRONI ELIGIA
 MELONI PIER PAOLO ANAS
 MULTINU MARTINA
 PORCU MARISA
 PUDDU LUDOVICA
 SABA MARIANNA
 SANNA RICCARDO
 SENES SANTINU

AGUS EMMA
 BECCIU MARIA
 DE LUCA ARISTOTELE MARIA
 FARRE ARIANNA
 FOGU MELISSA
 FRESU EMANUELA
 LAI GIOVANNI
 MANNU TERESA
 MELONI FABIANA
 MELONI NICCOLO'
 NIEDDA MARTINA
 PIU ALESSANDRO
 USCIDDA ELIAS
 VENTRONI HELEN

